

‘Blijf in Nederland en werk daar voor ons’

Tania Heilkens hebben we het afgelopen jaar in Wittem leren kennen toen er in juli en oktober vieringen waren voor Oekraïense vluchtelingen in hun eigen taal en ritus. Zij ontpopte zich als behulpzame tolk. Op een kille middag begin december zit ik met haar bij een kop koffie in de warme spreekkamer van Kapel in 't Zand in Roermond.

TSJERNOBYL

Meteen begint Tania te vertellen hoe ze een ‘nieuwe Nederlandse’ is geworden: “Een lang en ingewikkeld verhaal... Het begon in 2006: twee vrienden ondernamen op de fiets een sponsortocht naar Oekraïne om geld in te zamelen voor een weeshuis in Berezjany, ten zuidoosten van Lviv. Ze waren 21 dagen onderweg en haalden € 5000,- op. Mijn collega van school was destijds hun tolk. Ze raakte verliefd op een van de mannen en drie jaar later trouwden zij.

Was het toeval of niet, maar zijn fietsmaat en ik waren getuige bij hun bruiloft en toen sprong ook bij ons de vonk over. Drie jaar later was er weer een grote bruiloft met veel buitenlandse gasten in het stadje Terebovlia waar ik woonde met mijn familie.”

Terwijl ze dit zo vertelt, is ze min of meer terug in haar land. Haar stem wordt zachter en ze vervolgt: “Ik heb veel achtergelaten, mijn ouders, grootouders ... Ik ben hier goed ontvangen. Mijn schoonmoeder zei

‘ik heb nu een schoondochter en twee zonen’; in die volgorde. Jammer genoeg is ze acht jaar geleden gestorven.

TALENT VOOR TAAL

Ik woon nu tien jaar hier. Ik ervaar Nederlanders als open en vriendelijk. Toch mis ik mijn land. Ja, Nederland heeft een andere cultuur. Wanneer kinderen in Oekraïne bijvoorbeeld ieder een zak snoep krijgen

Even ontspannen met vriendinnen

dan beginnen ze samen uit de eerste zak te eten en dan de tweede, terwijl in Nederland elk kind zijn eigen zak snoep leeg eet.

Wij zijn meer één familie en delen veel met elkaar, zoals groenten en fruit uit de tuin. Er is vaak veel minder luxe waardoor je meer op elkaar bent aangevoelen. En er gelden oude tradities met veel regels. In Nederland is dit niet meer, en dat is ook goed.”

Tania is tweetalig opgegroeid: in het Oekraïens en het Russisch, maar Russisch spreken krijgt ze niet meer over haar hart sinds de inval in februari jl. van de Russen in Oekraïne. Zij heeft echt een talent voor taal. Ze studeerde in Oekraïne Engels en Frans en was docente Engels. De eerste jaren in Nederland heeft ze – naast Nederlands leren – veel vrijwilligerswerk gedaan voor een organisatie die activiteiten opzet voor buitenlanders. Sinds september 2021 geeft Tania Franse les (17 uur) op twee middelbare scholen.

“Hoe ervaren je de jeugd hier in Nederland?” vraag ik. “Hier zijn de kinderen veel vrijer. Ik ben gewend aan veel meer discipline en regels. Leerlingen van 12 tot 15 jaar zijn niet brutaal, maar wel vaak erg nieuwsgierig, omdat ik een buitenlandse ben. Ze kunnen mij van alles vragen; wij zijn van huis uit meer gesloten. Omdat mijn toekomst hier ligt, moet ik met de stroom

mee en probeer ik een goede balans te vinden tussen beide culturen. Wat voor mij wel moeilijk blijft, is de Nederlandse humor”.

OORLOG

Naast haar werk op school is Tania erg betrokken bij Oekraïense vluchtelingen die nu worden opgevangen in Roermond en omgeving. Ze tolkt en doet hand- en spandiensten. Het liefst was ze naar Oekraïne teruggegaan, maar haar familie zegt: “Blijf in Nederland en doe daar je werk voor ons! Dat beschouw ik dan maar als mijn aandeel in de strijd.

Soms is mijn hoofd zo vol, dan ga ik met een vriendin wandelen of een film kijken, om even los te komen van het gevoel van machteloosheid. Ik ben trots op al die Oekraïense vrouwen die hier zijn en willen werken; zij willen niet over de rug van de ander leven. Zodra de oorlog voorbij is, gaan zij terug met hun kinderen en zullen beslist het goede dat ze hier ervaren hebben, meenemen. Ik blijf in ieder geval hier in Nederland, want ik ben met een Nederlander getrouwd”.

In dit alles klinkt voor mij doorzettingsvermogen en kracht, maar ook een intens verdriet want de verwoestende oorlog grijpt Tania aan in hart en ziel.

Marianne Debets